

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת עקב תשפ"ב | גליון תתקי"ב (שנה י"ט)

האם ברכת המזון אסור לברך בעינים עצומות אע"פ שבתפילה נכון לעשות כן?

איתא בגמ' ברכות נ"א ע"מ א' דבשעה שמברכים על הכוס בברכת המזון צריך לתת עיניו בו.

ובגמ' שם ע"מ כתוב הטעם כדי שלא יסיחו דעת מהכוס.

ונחלקו הפוסקים מה הטעם האיסור להסיח מכוס של ברכת המזון:

א. כדי שלא יסיח המברך את דעתו מן הברכה, כך כתב שם הרא"ש.

ב. נתינת העינים שאמרו, אין הכוונה לעיניו ממש, אלא לעיני שכלו, שלא יסיח את דעתו מן הכוס, שאם מסיח את דעתו אפשר שהכוס תשפך או תפול, כך כתב

החרדים על הירושלמי ברכות פרק ז' הלכה ה' ד"ה צריך.

ג. כדי להראות שצריך לחשוב שהותר לו לשתות יין לצורך המצוה ולברך עליו את ה', וכשיהיה בלבו כך לא יבא להשתכר מהיין, כך כתב האבדורחם הלכות שלש סעודות.

יש לחקור האם ברכת המזון מותר לברך בעינים עצומות כדי שיכוון יותר כמו שבשאר ברכות כתב במשנה ברורה אור"ח סימן צ"א ס"ק ו' בשם הזוהר לברך בעינים עצומות או דילמא כיון שצריך לתת עיניו בכוס ברכת מזון אסור לברך בעינים עצומות.

הנה העיב"ץ בספרו מור וקציעה סימן קפ"ג כתב דמהא דכתב הטור שבכוס של ברכת המזון צריך לתת עיניו בו משמע שאם בא לעצום עיניו, אין נכון לעשות כן בברכת המזון אף שהגון הדבר בתפלה כמ"ש לעיל הלכות תפלה סימן צ"ה וכן ראוי לעשותו בשאר ברכות מפני הכוונה, אבל כאן הקפידו דווקא על ההבטה בו, וכן איתא בספר הזוהר תרומה קנ"ז ב' אף שאפשר לומר דלא אתי למימר אלא שלא יתן עיניו בדבר אחר, מ"מ ראשון נראה עיקר, ואפילו תימא כלישנא בתרא, מיהת שמעת מנה דלא צריך המברך לסגור העינים.

וכתב בכף החיים סימן קפ"ג דכשמברך ברכת המזון לא על הכוס דאז אינו חייב להביט על הכוס עדיף שיברך בעינים עצומות.

איך יכול להיות שבמעין שלש לא מזכירים ברית ותורה הרי קימ"ל שבלי תורה וברית אין יוצאים בברכת המזון?

בפרשתן ה' ו' ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך.

איתא בגמ' ברכות מ"ט עמוד א' אמר רבי אילעא אמר רבי יעקב בר אחא משום רבינו כל שלא אמר "ברית ותורה בברכת הארץ" לא יצא ידי חובתו, בענין קושיית האחרונים מה קשור ברית ותורה לברכת המזון, עיין במעדני אשר פרשת עקב תשע"ח טעמים נפלאים.

הנה במלא הרועים בהגהות הש"ס ברכות מ"ד ע"מ א' מקשה קושיא עצומה: למה לא תקנו ברית ותורה בברכת מעין שלש, הרי מי שלא אמר דברים אלו בברכת המזון לא יצא ידי חובתו, ומתוס' ברכות כ' ע"מ ב' משמע דמהתורה לא יצא, וא"כ כיון שתיקנו ברכה זו מעין ג' הויה ליה לתקן גם זה שהיא מעיקר ג' ברכות שבלעדן לא יוצא ידי חובתו.

ומביא שבמרדכי מסכת ברכות פרק כיצד מברכין ס"ק ק"ג כתב וז"ל מצאתי בשם רבינו אבי העזרי על תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה ברית ותורה חיים ומזון ועל שהוצאתנו מארץ מצרים רחם נא ה' אלהינו וכו' ועל ישראל וכו', ע"כ.

ומצאנו שיטה זו בעוד ראשונים: דבאור זרוע הגדול סימן קפ"א לאמרו וז"ל ברכה אחת מעין ג' והוא ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם על המחיה ועל הכלכלה ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה ברית ותורה חיים ומזון על שהוצאתנו מארץ מצרים וכו' גם הרוקח סימן שמ"א כתב וז"ל בא"י כו' על המחיה ועל הכלכלה ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה ברית ותורת חיים ומזון ועל שהוצאתנו וכו' וכן הביא הראב"ה ברכות סימן קכ"א הביאו לו מליח כו' על כולם מברך עליהם בא"י אמ"ה כו' על ארץ חמדה טובה ורחבה ברית ותורת חיים ומזון.

והנה במאירי ברכות מ"ט ע"מ א' כבר הקדשים קושיא זו וז"ל יש אומרים שאם לא אמר ברית ותורה מחזירין אותו ויש חולקים שאין מחזירים, והראיה שלהם ממה שלא נתקנו בברכה מעין ג' וכו' עי"ש.

וכן בשו"ת ארץ צבי קאוליגאו סי' ל"ז מביא בשם מרן כ"ק אדמו"ר מגור בעל אמרי אמת זצלה"ה שנמי הקשה כן דלמה אין מזכירין ברית ותורה בברכת מעין שלש.

וכן בשו"ת דברי יציב חלק אורח חיים סימן קכ"ז האריך ליישב מדוע אין אומרים ברית ותורה בברכת מעין שלש.

ובחזון איש אורח חיים סימן כ"ח סק"ז הוכיח מנוסח ברכת מעין שלוש שאין בה ברית ותורה, ויש ראשונים דסבירא ליה שהיא ברכה דאורייתא, ועל כרחק שברית ותורה אינן דאורייתא.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
 הגאון דניאל גראס שליט"א בארא פארק
 רב בית המדרש נעימות החיים
 לעילוי נשמת אמו האשה החשובה
 מרת חייה פייגא רבקה בת הרב יהודה אריה ע"ה
 נפטרה כ"ו אב ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
 הרה"ג יעקב נוסנצוויג שליט"א מאנסי
 מראשי קהילת צאנז
 לעילוי נשמת אביו
 יד ימינו ואיש אמונו של מרן בעל השפע חיים זצוק"ל
 הרב החסיד אהרן יהושע בן יעקב יהודה נוסנצוויג ז"ל
 נלב"ע כ"ז אב תשע"ו ת.נ.צ.ב.ה.

מדוע בברכת המזון כשמזכירים את הקב"ה מזכירים את מידת הדין של הקב"ה?

ובברכת התורה מזכירים מידת הרחמים?

יש להקשות: מדוע בברכת המזון כשמזכירים את הקב"ה מזכירים את מידת הדין של הקב"ה ובברכת התורה מזכירים מידת הרחמים, כך מקשה בתוס' יו"ט ברכות פרק ז' משנה ג', וכן בראש יוסף ברכות מט"ע ע"ב.

איכא כמה תרוצים:

א. כי המזון הדין נותן לכלכל את ברואיו ולפיכך תקנו זה השם שהוא מדת הדין והוראת אלהות ואדנות, אבל התורה לא נתנה אלא בחסדו כדאמר ישעיה מ"ב למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר כי איזה שורת הדין הנותנת להודיע דרכיו ומשפטי לברואים, והרי לא עשה כן לכל עובדי כוכבים שהם גם כן ברואיו, ולפיכך תקנו בברכת תורה שם זה שהוא מדת הרחמים, כך תירץ בתוס' יו"ט ברכות פרק ז' משנה ג'.

ב. בברכת התורה על ידי זכות הקריאה בתורה מגביר הרחמים, ולכן אומר שם הו"ה, שהוא שם של רחמים, ואילו באכילה הוא קרוב לכוס ככתוב דברים ל"ב ט"ז "וישמן ישרון ויבעט" ולפיכך צריך להזהירו בלשון אלהים שהוא דין, כך תירץ בשו"ת לידוד על המשניות.

ג. בברכת המזון נכון לומר שם אלהות לומר אף שאכלנו לא שמננו ובעטנו אלא מורה שכינתו עלינו, אבל הקורא בתורה מסתמא הוא קורא במורה, כך תירץ במלאכת שלמה על המשניות.

איך אמרינן בגמ' דלמשה רבינו לא היה ענין לאכול מפירות ארץ ישראל?

הרי זה משפיע קדושה?

בפרשתן ה"ח ארץ חטה שעורה וגפן תאנה ורמון ארץ זית שמש ודבש.

איתא בטור אורח חיים סימן ר"ח דיש גורסים בעל המחיה ונאכל מפריה ונשבע מטובה.

וכותב הטור: דאין לאומרו, שאין לחמוד הארץ בשביל פריה וטובה, אלא לקיים מצות התלויות בה.

ובבית יוסף אורח חיים סימן ר"ח מיישב הגירסא: שמה שאנו אומרים ונאכל מפריה ונשבע מטובה אין התכלית בשביל האכילה אלא מה שאומר אחר כך ונברך עליה בקדושה ובטהרה הוא התכלית, אלא דמשום דברכה אתיא מפני האכילה הוא אומר ונאכל מפריה ונשבע מטובה.

והב"ח אורח חיים סימן סע"ח כתב ליישב את הגירסא באופן אחר: דהלא קדושת הארץ הנשפעת בה מקדושת הארץ העליונה היא נשפעת גם בפירותיה שיונקים מקדושת השכינה, על כן ניהא שאומרים ונאכל מפריה ונשבע מטובה, כי באכילת פירותיה אנו ניזונים מקדושת השכינה.

יש להקשות על הב"ח: מהא דאמרינן בגמ' סוטה י"ד ע"מ א' מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס לא"י וכי לאכול מפריה ולשבוע מטובה הוא צריך, אלא אמר משה, הרבה מצות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי, ואם נאמר דפירות ארץ ישראל משפיע קדושה, אי"כ מאי מקשה בגמ' וכי לאכול פריה הוא צריך, הרי משה היה רוצה להשפיע בקדושה, כך מקשה באליה רבה סימן ר"ח ס"ק ט"ז.

ומתירץ האליה רבה: שאני משה דשכינה תדיר לגביה אף שלא היה אוכל מפירות ארץ ישראל, כדפרש"י סוף פרשת בהעלותך במדבר י"ב ד' ולזה דקדק הש"ס וכי לאכול מפריה הוא צריך" ר"ל שמושה אינו צריך לזה.

ובספר הנפלא דף על דף סוטה י"ד ע"מ א' לידידי הגאון רבי דוד אברהם מנדלבוים שליט"א מביא בשם האדמו"ר מגור האמרי אמת זצ"ל, שמאכאן ראייה שפירות ארץ ישראל שמוציאים אותם לחוץ לארץ מאבדים את חשיבותם, דאם לא כן הלא גם אם לאכול מפריה הוא צריך, לא היה צריך ליכנס לארץ ישראל שהרי אפשר להביאם אליו, אלא על כרחך דכשמוציאים אותם לחוץ מאבדים מקדושתם.

האם כשמברכים ברכת המזון אין צריך לומר דברי תורה על השלח?

איתא במשנה אבות פרק ג' משנה ג' רבי שמעון אומר שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו מזבחי מתים שנאמר ישעיה כ"ח כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום, אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא שנאמר יחזקאל מ"א וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'.

הנה ברש"י שם וכן ברבינו עובדיה מברטנורא שם מחדש שבברכת המזון שמברכים על השלחן, יוצאין ידי חובתן, וחשוב כאילו אמרו עליו דברי תורה.

ובתוס' יום טוב שם הקשה עליו: ולא נתיישבה דעתו בפסק הזה לצאת ידי חובתו בזה, דאטו ברישעני עסקינן שאין מברכים ברכת המזון, שמבטלים מצות עשה מהתורה, הרי מסכת אבות זה רק מילי דחסידותא נינהו ולא דברים שיש בהם חיוב דאורייתא.

איכא כמה תרוצים ליישב קושיא זו:

א. היינו טעמא דנקט שלשה דוקא על פי דרך המפרשים דברכת המזון יוצאין ידי חובה, א"כ ביחיד או בשנים שמברך כל אחד לעצמו לית לן בה כיון שיוצאים דברי תורה ע"י ברכת המזון אבל בשלשה דאחד מברך, והאחרים יוצאין על ידו, נמצא שהם לא אמרו דברי תורה על השלחן, אע"פ ששומע כעונה לענין גוף הדין. אך לא לענין זה דבמילי דחסידות עסקינן וצריך אמירה ממש להוציא בשפתיו, והשתא לא קשה מה שהקשה התוס' יו"ט אטו ברשיעני עסקינן וטבא פלפלתא חזא, והשתא לא נמי דיקא דקושיא הכי הוא דבבה"מ י"ח כשכל אחד מברך לעצמו, ובאמת שזה דבר מחויב ומוכרע מעצמו שאם ברכו המזון אי אפשר לומר שאכלו זבחי מתים ח"ו כי המברך מתברך, כך תירץ היעב"ץ בספרו לחם שמים על אבות.

ב. ע"פ מה שכתב המגן אברהם אורח חיים סימן קצ"ג ס"ק ב' בשם הב"ח שאף על אכילת אחד משבעת המינים מזמנים בשלשה, ולפי זה יש לומר שרבי שמעון דיבר בשלשה שאכלו שבעת המינים שאינם מברכים ברכת המזון, אבל כשאכלו פת וברו ברכת המזון יצאו בזה ידי חובה, כך תירץ בספר תוספות חדשים על המשניות באבות.

ג. נראה לתרץ, אחר שתדקדק בדבריו שכתב וברבה"מ שמברכים על השלחן יוצאין אין חובתן, דהנה הנך ג' תיבות שמברכין ע"ל השלחן מיותרים וללא צורך, אבל נ"ל כוונתו, דהנה בזמן הגמרא לא היה ברהמ"ז על השלחן דסלקו תכא מקמייהו קודם השתייה אחר גמר האכילה, ואמירת דברי תורה היה בחיוב להיות על השלחן, היינו בעוד השלחן לפנייהם כדי לצרף ולחבר תורה עם שלחן אשר לפני י"י ובדרין בתראין דנתמעטו הלבבות מלומר דברי תורה בכל חבורה וחבורה, תיקנו שלא לסלק השלחן קודם ברכת המזון, והנה אומרים ברהמ"ז על השלחן דייקא, והנה היא מצות עשה של תורה, וכתורה יחשב לצרף אל השלחן, וזה שדקדק הרע"ב וברבה"מ שמברכין ע"ל השלחן דייקא, כך תירץ באגרא דפרקא אות ר"ו.

ד. יש לומר שהחומרא שהחמיר שאמר "כאילו אכלו מזבחי מתים" דמוכח שאין זה ממדת חסידות בלבד, זהו באופן שלא בירכו ברהמ"ז, שאם בירכו ברכת המזון אין לומר עליהם ח"ו כאילו אכלו מזבחי מתים, ואיה"נ שבכדי שיהיו כאילו אכלו משולחנו של מקום, זהו דוקא כשאומרים ד"ת ממש, כך תירץ כתב בענין עץ אבות עמ' קע"ו.

ולענין הלכה: כתב במשנה ברורה סימן קע"ט ס"ק א' ומצוה על כל אדם ללמוד תורה על שלחנו שכל שלחן שלא אמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו מזבחי מתים, וכתב בש"ה דילמוד משנה או הלכה או אגדה או ספרי מוסר ואינו יוצא במה שמברך ברכת המזון, ועכ"פ יאמר איזה מזמור וטוב לומר אחר ברכת המוציא מזמור ה' רועי לא אחסר דהוא ד"ת ותפלה על מזונותי.

היכוננו בעזה"י

לשנת העשרים של ממלכת התורה מעדני אשר

גילויים מפתיעים ומדהימים מהנעשה במשך עשרות השנים של הופעת הגליון

"כמה גדולי תורה ששכבו על ערש דוי ביסורים נוראים

שהעידו הם ובני משפחתם שהמעדנים החזיק אותם בשעות הקשות"

"כמה חולי יסורים שאינם יכולים לישון מיסורים

העידו שלולי תורתך שעשעי אז אבדתי בעיני"

"כמה הורים שבכו על בנם שירד מהדרך

ובזכות מתיקות התורה של הגליון חזרו לדרך הישר"

" כמה מאות שידוכים נגמרו בזכות הגליון כמו שהעידו החתנים"

"כמה מאות ספרים שיצאו בעשרות השנים בכל מקצועות התורה

מביאים בצורה מכובדת ממה שהיה נכתב בגליון"

לכן לקראת שנת העשרים אנו פונים אנו עורנו לנו להמשיך

קשה כח הסבל של ההוצאות והטרידות

אנא קנה לך זכותים בממלכה הגדולה שכל קהילות הקודש מכל הסוגים קשורים לגליון

ועשרות המכתבים מידי שבוע יתנו את עידיהן

קול המעדנים

"ישיבת נייעפסט ירושלים"

למאות בחורים חסידים בני עלייה מרחבי ארה"ב שהתקיימה בהיכל ישיבת בעלזא בית חלקיה

"בית המדרש המרכזי מושב קוממות"

למאות תושבים ונופשים העוסקים בתורה בהשתדלות הארגון העולמי משכני

"מאות בחורי חסידי דויקוב ויוניץ"

שהתקיימה בהיכל ישיבת מסילות התורה שכונת רמות בירושלים

בגמ' תענית ב' ע"א, וכן ב"ק צ"ב ע"ב אמרינן איזו עבודה שהוא בלב, הוא אומר זו תפלה.

הנה בשו"ת ארץ צבי ח"ב סימן ב' להגאון מקו"גלוב נסתפק באיש חלוש שאין בכוחו לילך לבהכ"נ להתפלל בצבור רק אם יאכל קודם הליכתו, האם נכון יותר לאכול קודם התפלה כדי שיוכל להתפלל בצבור או טוב יותר להתפלל ביחיד כדי שלא יאכל קודם התפילה.

וכותב הארץ צבי: דהדבר מפורש בבאר היטב סימן פ"ט סק"א בשם לקט הקמח ובקיצור שו"ע סימן ח' ס"ב, וכן במשנה ברורה סימן פ"ט בביאור הלכה דטוב יותר להתפלל בביתו ביחיד מלאכול קודם התפלה, עיין שם.

ושוב כותב בארץ צבי: ולכאורה יש להעיר דכיון דאיתא בשו"ע סימן פ"ט ס"ד דאם אינו יכול לכוון מותר לו לאכול קודם התפלה כדי שיוכל לכוין, וא"כ י"ל דה"ה דמותר לאכול קודם התפלה כדי להתפלל בצבור, כיון דאיתא בכמה מקומות בשו"ע דהיום אין אנו יכולים לכוון כראוי, ובש"ס תענית ח' דתפלה בלא כוונה מתקבלת דווקא בצבור ולא ביחיד עיין שם, וכן איתא בזוהר הקדוש פרשת ויחי דף רל"ד וא"כ תפלה בצבור מועיל כמו כוונה בתפלה ושניהם בפלס א' הן, תפלה ביחיד בכוונה ותפלה בצבור בלא כוונה, וא"כ אפשר לומר דכמו דמותר לאכול קודם התפלה כדי שיוכל לכוון, כמו כן מותר לאכול כדי להתפלל בצבור.

מ"מ יש לדחות: דעיקר מצות תפלה בכוונה היא, כמו שאמרו חז"ל תענית ב' ע"א איזו עבודה שבלב היא אומר זה תפלה, ואין זה מעלה לבד רק עיקר צורת המצוה דתפלה היא הכוונה, וענין מה דאיתא בגמ' סנהדרין ס"ה שאני מגדף הואיל וישנו בלב עיין שם ברש"י, ועל כן כיון שהאכילה צורך להתפלה עצמה שתהיה ביתר שלימות, מותר לאכול קודם התפילה כדי שיוכל לכוון.

מדוע אסור לאכול קודם התפלה הרי לא יוכל לכוין כראוי?

איתא בגמ' ברכות י' ע"מ ב' אמר רבי יוסי ברבי חנינא משום רבי אליעזר בן יעקב מאי דכתיב פרשת משפטים "לא תאכלו על הדם" לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם.

וברבינו יונה שם כתב דלא הואי רק אסמכתא מדרבנן, וכן כתב במאירי שם.

וקי"מ לש"ע סימן פ"ט סעיף ד' הצמא והרעב, הרי הם בכלל החולים, אם יש בו יכולת לכוין דעתו, יתפלל, ואם לאו, אם רצה אל יתפלל עד שיאכל וישתה.

יש להקשות: מהא דאיתא בגמ' בבא בתרא י"ב ע"מ ב' א"ר אבדימי דמן חיפה קודם שיאכל אדם וישתה יש לו שתי לבבות, שנאמר איוב י"א איש נבוב ילבב, וכתוב שמות כ"ז נבוב לוחות, ומתרגמינן חליל לוחין, לאחר שאוכל ושותה אין לו אלא לב אחד, הרי דאין לאדם דעת שלמה עד שיאכל וישתה, א"כ כיון דתפלה צריך כוונה איך אסרו לאכול קודם התפלה, הרי לא יוכל לכוין כראוי, מעדני אשר.

נראה לתרץ: ע"פ מה דכתב המהרש"א שם ב"ב דלכאורה לשבח ולמעלה קאמר דאלו יש לו ב' לבבות דומיא דנביבה דמייתי ותירוש ינובב וגו' דנדרש לשון ינובב לשבח אבל רש"י פי' לגריעותא, א"כ קשה, ואפשר דמ"מ אפשר לכוין.

ושמחתי דמצאתי בפנים יפות בפרשתן כתב לפרש דבר נפלא: על הפסוק ולעבדו בכל לבבכם, דאחז"ל תענית ב' א' איזה עבודה שהיא בלב הוא אומר זו תפלה, והנה מ"ש לבבכם כמשחז"ל ברכות י' ע"מ ב' שאסור לאדם לאכול עד שיתפלל שנאמר לא תאכלו על הדם, ואמרו עוד ב"ב י"ב ב' עד שאדם אוכל יש לו שני לבבות, וזוה שאמר לעבדו בכל לבבכם בשני לבבות קודם שיאכל.

מעדני אשר לציין חידוש נפלא: דאיתא בשיטה מקובצת ערכין י"ט ע"מ א' על הא דאיתא במשנה שם האומר משקלי עלי נותן משקלו וז"ל צריך לדקדק באיזה עת שקלו אותו כי הדבר ידוע שאדם כבד יותר בבוקר קודם אכילה מאחר האכילה, וכן כתב ברש"י ב"מ ע"ט.

מדור
משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן
משיב כהלכה שינון וידעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

א] שאלה. במצות תפילין רשע או צדיק מי קודם להנחת תפילין, והאם יש צד שהרשע יהיה קודם?

ב] חידה. איזה אותיות לא מופיעות כלל בפרשת תפילין ומדוע?

ג] חידה. על איזה תלמוד תורה צריך למסור נפש?

ד] שאלה. האם מצות תלמוד תורה צריכה כוונה כמצוות צריכות כוונה או שלא, ומדוע?

ה] חידה. מתי בני ישראל ביציאתם ממצרים הכינו לעצמם תפילין, ומאיזה עורות?

ו] צ"ע. הנה בתפילה מדאורייתא יכול לצאת בכל שהוא, אבל מי שמאריך ומתפלל שמו"ע ומוסיף עוד בקשות האם יש צד לומר שהכל יהיה חשוב כקיום מצווה דאורייתא, וכהאריך במצוה דאורייתא?

ז] תלמוד תורה, וחסד לבני ביתו. צ"ע דהנה בילקוט שמעוני (שיר השירים רמז תתקפ"ט) ע"ה פ' שחורות כעורב, דרש רבי אבא אמר במי שנעשה אכזרי על בניו ועל בני ביתו כעורב, כי הא דרב אדא בר מתנה הוה קא אזיל לבי רב אמרה ליה דביתו לא בעי ינוקא ריפתא, אמר לה מי שלימו להו [קוקאי] [קורמי] דאגמא ע"כ. ויש לעיין הא לכאורה זהו חסד שא"א לעשותו ע"י אחרים, א"כ מדוע ת"ת לא נדחה מפני זה.

ידיעת הלכות שבת

ח] חידה. לפני איזה סעודה בשבת ראוי ללמוד, ומדוע?

ט] חידה. מה עושים בשבת לכבוד יושבי הקרנות?

י] חידוד. ר' נחום שכח להתפלל ערבית במוצאי שבת יתפלל שחרית שתיים והוא צריך לומר 'אתה חוננתנו', באיזו תפילה יאמר, בראשונה או בשנייה? מקרה דומה קרה לר' מאיר והוא אינו צריך להזכיר 'אתה חוננתנו' באף אחת משתי התפילות. הכיצד?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס בהגדרה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגדרה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגדרה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לחצויות ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00-9:00 לבדו]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגדרה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד א' באלול

